

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL K. D. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2018 m. gegužės 23 d. Nr. 242-219

Vilnius

Lietuvos bankas gavo K. D. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriame pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance company“, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą (toliau – draudikas), kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis) Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 039 (toliau – Taisyklės) pagrindu, kuria, be kita ko, papildomai apdrausti ir pareiškėjui bei jo šeimos nariams priklausantys mobilieji telefonai, planšetiniai ir nešiojamieji kompiuteriai, kurių draudimo sąlygos individualiai aptartos draudimo sutarties pastabose. Draudimo sutarties sudarymą patvirtina draudimo liudijimas Nr. *duomenys neskelbiami* (toliau – Draudimo liudijimas).

2018 m. kovo 28 d. įvyko įvykis, kurio metu automobiliui pervažiavus mobilių telefoną *Apple iPhone 8* (toliau – mobilusis telefonas), šis buvo sugadintas. Draudikas 2018 m. balandžio 3 d. atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, motyvuodamas tuo, kad draudimo apsauga nėra taikoma, nes mobilusis telefonas buvo įsigytas iš fizinio asmens, o draudimo sutartyje šalys susitarė, kad draudžia įrenginius, įsigytus tik iš elektronikos, kompiuterinės technikos, autorizuotų parduotuvių arba iš oficialių platintojų ES ar LR.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėjas paaiškino, kad „2018 m. kovo 28 d. netikėtai telefonui iškritus iš kišenės ir to nepastebėjus jis buvo pervažiuotas automobiliu. <...> Minėtas, visiškai naujas ir supakuotas telefonas buvo įsigytas iš fizinio asmens Andriaus, kuris šį telefoną pirko Lietuvoje UAB „Tele2“ salone. Pareiškėjas iš pardavėjo Andriaus pirko telefoną sumokant grynaisiais pinigais. Pardavėjas kartu su telefonu perdavė ir telefono garantinę pažymą, kurios galiojimas 24 mėn. Kaip įrodymą, kad telefonas parduotas pareiškėjui pardavėjas el. paštu pareiškėjui persiuntė telefono įsigijimo dokumentus.“ Pareiškėjas nurodo, kad draudiko paprašytas pateikti mobiliojo telefono defektinį aktą, 2018 m. balandžio 3 d. kreipėsi į autorizuotą mobiliųjų telefonų remonto įmonę UAB „iDeal LT“ ir gavo įrenginio defektinį aktą Nr. 116565. Pareiškėjas teigia, kad draudikas pripažįsta faktą, kad mobilusis telefonas priklauso pareiškėjui, tačiau atsisako mokėti draudimo išmoką, nes mobilių telefoną įsigijo iš fizinio asmens. Pareiškėjas pabrėžė, kad faktas, jog mobiliajam telefonui yra išduota 24 m. garantinė pažyma (dėl vidinių gedimų), bei tai, kad mobilusis telefonas pirktas Lietuvoje su tai įrodančiais dokumentais, paneigia draudiko argumentus, kad draudimo apsauga mobiliajam telefonui pagal draudimo sutartį nėra taikoma.

Draudikas pateiktame atsiliepime paaiškino, kad draudimo sutarties pastabų 5 punkte yra numatyta, kad draudžiami įrenginiai įsigyti iš elektronikos, kompiuterinės technikos, autorizuotų parduotuvių / pardavimo punktų arba įsigyti iš oficialių platintojų ES ar LR. Nuostoliai atlyginami

tik tuo atveju, jei draudikui pateikiami dokumentai, patvirtinantys draudėjo ar jo šeimos nario nuosavybės teisę į atitinkamą daiktą (pvz., sutartys dėl nuosavybės teisių įgijimo, atsiskaitymo už atitinkamą daiktą dokumentai (pvz., sąskaita faktūra, mokėjimo pavedimas per banką, kvitas). Pareiškėjas, pranešęs draudikui apie sugadintą mobilųjį telefoną, nurodė, kad „telefonas buvo pirktas iš fizinio asmens atsiskaitant grynaisiais pinigais“. Nesant jokio faktinio įrodymo dėl mobiliojo telefono nuosavybės teisės perėjimo pareiškėjui, draudikas faktiškai negali įsitikinti, ar nurodytas įrenginys tiek faktiškai, tiek teisiškai priklauso pareiškėjui, ir atitinkamai draudikas negali įsitikinti, ar yra tenkinama draudimo sutarties papildomų sąlygų 5 punkto 2 dalis – nuostoliai atlyginami tik tuo atveju, jei draudikui pateikiami dokumentai, patvirtinantys draudėjo ar jo šeimos nario nuosavybės teisę į atitinkamą daiktą. Be to, nesant objektyvių įrodymų dėl sugadinto įrenginio įsigijimo tiesiogiai iš elektronikos, kompiuterinės technikos, autorizuotų parduotuvių / pardavimo punktų, draudikas negali įsitikinti, ar pardavimo metu įrenginys tikrai buvo kokybiškas, be mechaninių pažeidimų.

Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes, draudikas prašė atmesti pareiškėjo reikalavimą kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, tarp šalių kilo ginčas dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju ir draudimo išmokos mokėjimo.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.987 straipsniu ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsniu, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu. Nesant draudžiamąjo įvykio, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo arba draudėjas teigia, kad įvyko draudžiamasis įvykis, o draudikas su tokiu faktu nesutinka, jis privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos sumokėjimo.

Tarp pareiškėjo ir draudiko sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Draudimo apsauga numatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie nelaikytini. Taigi draudiko pareiga išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį siejama su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (Civilinio kodekso 6.987 straipsnis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013*).

Draudikas savo sprendimą mobiliojo telefono sugadinimą pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu ir nemokėti draudimo išmokos grindžia tuo, kad sugadintam mobilijam telefonui pagal draudimo sutarties sąlygas draudimo apsauga netaikoma.

Draudimo liudijimo 5 pastaboje pažymėta, kad šalys susitaria, kad draudimo sutartimi papildomai apdraudžiami įrenginiai, įsigyti iš elektronikos, kompiuterinės technikos autorizuotų parduotuvių / pardavimo punktų arba iš oficialių platintojų ES ar LR. Nuostoliai atlyginami tik tuo atveju, jei draudikui pateikiami dokumentai, patvirtinantys draudėjo ar jo šeimos nario nuosavybės

teisę į atitinkamą daiktą (pvz., sutartys dėl nuosavybės teisės įsigijimo, atsiskaitymo už atitinkamą daiktą dokumentai, pvz., sąskaita faktūra, mokėjimo pavedimas per banką, kvitas).

Pareiškėjas teigia, kad mobilųjį telefoną įsigijo iš fizinio asmens, už jį atsiskaitydamas grynaisiais pinigais. Kaip įrodymą, kad mobilusis telefonas priklauso pareiškėjui, pareiškėjas pateikia UAB „Tele2“ 2017 m. lapkričio 1 d. Andriui Dambrauskui išduotą mobiliojo telefono garantinę pažymą, UAB „Ideal LT“ 2018 m. balandžio 3 d. išduotą įrenginio defektinį aktą Nr. 116565 bei pardavėjo (Andriaus Dambrausko) 2017 m. lapkričio 21 d. elektroninį laišką pareiškėjui, kuriuo pardavėjas persiuntė mobiliojo telefono įsigijimo dokumentus (sąskaita, garantinė pažyma). Pareiškėjo teigimu, draudikas nepagrįstai, remdamasis Draudimo liudijimo 5 pastaba, netaiko draudimo sutartyje nustatytos draudimo apsaugos mobilijam telefonui, nes pareiškėjas pateikė įrodymus, kad mobilusis telefonas jam priklauso ir kad jis buvo įsigytas iš UAB „Tele2“ salono. Draudikas teigia, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nepatvirtina pareiškėjo nuosavybės teisės į mobilųjį telefoną ir draudikas neturi galimybės patikrinti, kad mobilusis telefonas teisiškai ir faktiškai priklauso pareiškėjui.

Pareiškėjas teigia, kad mobiliojo telefono pardavėjas telefoną įsigijo iš UAB „Tele2“ salono, t. y. oficialaus platintojo, todėl turėtų būti taikoma 5 pastabos sąlyga. Vertinant šio pareiškėjo argumento pagrįstumą, svarbu pažymėti, kad minėta 5 pastaba numato kelias sąlygas, kurios yra būtinos įvykiui pripažinti draudžiamuoju ir draudimo išmokai išmokėti: įrenginys turi būti įsigytas iš elektronikos, kompiuterinės technikos autorizuotų parduotuvių / pardavimo punktų arba iš oficialių platintojų ES ar LR bei turi būti patvirtintas nuosavybės teisės perėjimo faktas. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad mobilųjį telefoną iš UAB „Tele2“ salono įsigijo Andrius Dambrauskas, iš kurio pareiškėjas teigia pirkęs mobilųjį telefoną.

Nuosavybės teisės įgijimo pagrindus reglamentuoja Civilinio kodekso 4.47 straipsnis, kurio pirma dalis numato, kad vienas iš nuosavybės teisių įgijimo būdų yra sandoriai. Civilinio kodekso 4.49 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad daikto (turto) įgijėjas nuosavybės teisę į daiktus (turta) įgyja nuo jų perdavimo įgijėjui momento, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato ko kita. Taigi, nuosavybės teisės perduodanti šalis turi būti teisėta daikto savininkė, ji turi aiškiai išreikšti valią perduoti nuosavybės teises.

Pareiškėjas teigia mobilųjį telefoną pirkęs iš fizinio asmens, vadinasi, pareiškėjo teigimu, tarp šalių buvo sudaryta pirkimo pardavimo sutartis. Civilinio kodekso 6.305 straipsnio 1 dalis apibrėžia pirkimo–pardavimo sutarties sampratą: pirkimo–pardavimo sutartimi viena šalis (pardavėjas) įsipareigoja perduoti daiktą (prekę) kitai šaliai (pirkėjui) nuosavybės ar patikėjimo teise, o pirkėjas įsipareigoja priimti daiktą (prekę) ir sumokėti už jį nustatytą pinigų sumą (kainą). Daikto perdavimas pirkėjui valdyti nuosavybės teise bei kainos ar jos dalies sumokėjimas yra pirkimo–pardavimo sudėties elementai. Pareiškėjo teigimu, kad pardavėjas pareiškėjui nuosavybės teise perdavė mobilųjį telefoną, patvirtina 2017 m. lapkričio 21 d. elektroninis laiškas, kuriuo pareiškėjui buvo perduoti mobiliojo telefono įsigijimo dokumentai. Pažymėtina, kad viena iš esminių pardavėjo pareigų yra perduoti daiktą (Civilinio kodekso 6.317 straipsnis), o pirkėjo – sumokėti už daiktą (Civilinio kodekso 6.344 straipsnis). Vertinant pareiškėjo Lietuvos bankui pateiktą 2017 m. lapkričio 21 d. elektroninį laišką, esą patvirtinantį, kad pareiškėjas yra teisėtas daikto (mobiliojo telefono) savininkas, pažymėtina, kad jis yra neinformatyvus, nes nėra turinio, iš kurio būtų galima vertinti šalių santykio pobūdį ir nustatyti šalių valią, laiško siuntėjas įvardijamas kaip „Andrius“, o elektroninio laiško pavadinimas – „sąskaita jei prireiks“. Pareiškėjas teigia, kad už mobilųjį telefoną su pardavėju atsiskaitė grynaisiais pinigais, tačiau Lietuvos bankui nėra pateiktas joks įrodymas, kad pareiškėjas pardavėjui būtų sumokėjęs šalių sutartą kainą už mobilųjį telefoną ir taip įgijęs nuosavybės teisę į mobilųjį telefoną. Taip pat Lietuvos bankui nėra pateikta jokių kitų duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad buvo sudaryta mobiliojo telefono pirkimo–pardavimo sutartis, pvz., ikisutartinė informacija, iš kurios būtų matyti, kad sutarties šalys derino pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas, tarėsi dėl sutarties dalyko, kainos ir t. t. Atsižvelgiant į tai, vertintina, kad nėra pateikta jokių duomenų, kurie galėtų patvirtinti pareiškėjo nuosavybės teisės į mobilųjį telefoną įgijimo faktą. Kaip jau buvo minėta, draudikas pagal draudimo sutartį turi

pareigą atlyginti nuostolius tik tuo atveju, jeigu draudikui pateikiami dokumentai, patvirtinantys draudėjo ar jo šeimos nario nuosavybės teisę į atitinkamą daiktą.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas neįrodė nuosavybės teisės į mobilųjį telefoną fakto, vertintina, kad draudikas pagrįstai atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo K. D. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Kredito ir mokėjimų paslaugų priežiūros skyriaus
viršininkė, pavaduojanti departamento direktorių

Renata Babkauskaitė